

De Rijp 4518

(attestatie of verklaring)

03-11-1788 no 41 compareerde voor mij Jan Heines openbaar notaris bij den Hove van Holland geadmitteerd in de Rijp residerende en voor de getuigen nagenoemd Claas en Simon Appel meesters scheepemakers te Rijp, van competenten ouderdom dewelke ter requisitie van dhr W Meij Junior coopman te Amsterdam verklaren, dat zij in de maand mei dese jaars 1788, met koolen Teer van het merk N 2 BTO, hebben gesmeerd tien haringscheepen alle in de Rijp thuis behorende, dewelke in de maand Junij na de Noordzee gesijld zijn, en aldaar haar haringvisserije hebben gefrequenteerd, sijnde veele van deselve volgens mondeling berigt der stuurlieden, in t laast der maand Julij in Hitland binnen geloopen.

Gelijk meede de heer Aldert Boon, coopman alhier wonende, van competenten ouderdom en voor mij notaris gecompareerd bij desen, voor de waarheid getuijgd dat deselve scheepen, aldaar, namentlijk in Hitland sijnde, de stuurman van t schip "de Kaars" genaamd, ~~Claas~~ Cornelis Jacobs van Marken op Zee vaarende onder directie van de heren Aldert en Jan Boon, Rijp, so hij stuurman heeft berigt, dat hij als toen deselve sijn aandagt had gehad, op de zuiverheid van sijn schip, ten opsigte van t aangroeiend Zeegewas t welk op verre na, zo veel niet was aangegroeid, als in de voorige Jaaren, toen sijn buis met geen Koolenteer, was besmeerd geweest.

Verhalende gemelte Stuurman alverder dat hij vervolgens, in de maand September deses jaars, na het vaderland geseild is met diverse andere scheepen, in Compagnie en dat sij doen hebben bevonden, dat de buisen, die met Koolen teer besmeerd waaren, snelder seijlden, als de geenen, die met ordinaires Teer waaren bestreeken.

Verklaarende de Twee Eerstgemelde deposanten dat de opgemelde tien buisen, in de Rijp gekoomen sijnde, deselve door hun deposanten over sijde, sijn laten wenden, gekielhaaldt en schoongemaakt, en hun, als toen gebleken is, dat de buisen, die met ~~Teer~~ koolenteer waaren besmeerd geweest, veel schoonder waaren, van Zeegroen, en seedoorn, als ook dat het aangroeijsel so vast aan de schepen niet was gehegd, als in de voorige Jaaren, toen deselve met ordinaires Teer waaren besmeerd geweest

Hebbende sij deposanten ook tevens bevonden, dat op die plaatsen daar de koolen Teer nog Prompt op zat, geen Zee worm, of tekenen van deselve te vinden waaren, tenminsten voor so verre sij met het blote oog beschouwen konden.

Als in sonderheid aan de buis, genaamd; "de Vrede", al waar aan een stukje houd van 8 voet, of daar omtrent was ingeset, op welk stukje in de midden, van het selve daar de Teer nog op was, geen worm, maar egter, aan de kanten, in de naaden daar

de Pik niet was afgeschraapt geweest, en daar dus de Teer, niet had kunnen vatten, blijken van deselve worm te vinden waaren.

Nog verklaren sij deposanten verder gesamentlijk, dat de buis, genaamd "de Taanman" dit voorjaar, geheel met een greenen huid door de twee eerstgemelde deposanten was verdubbeld, alwaar inde maand April ordinaires Teer met roode verf gemengdt was op gesmeerd, dewijl sij deposanten toen van geen koolenteer waren voorsien, dog dat egter een maand later, en dus in de maand Meij deses jaars, deselve weder overkand hebben doen winden, en met Koolen Teer gesmeerd en deselve nu bij desselfs aankomst in de maand October, weder hebben gekielhaald, en schoongemaakt, en dat sij deposanten als toen bevonden hebben, geen Seeworm daaraan gehegd, of ingedrongen was, volstrekt geen, op de plaatsen, daar de koolenteer nog op gehegt was, ook int geheel niet in de gladgehaalde gooten, die over de kimmen zijn geleidt.

Daar sij integendeel, waar mede sij hun gedeposeerde eindigen, hebben bevonden, dat de twee haringscheepen, genaamd; "het Bonte Paard" en "het Wapen van de Rijk" die in de jare 1787 met een greenen huijd door ons twee eerstgemelde verdubbelt zijn geworden, bij de kielhaling, en reparatie van dezen voorjaaren, bevonden hebben deselve aller ijslijkst, door de Zee worm waren getijsterd, selfs zo dat op zommige plaatsen, de planken, of deelen, temet geheel waaren door gevreeten, sijnde mij Notaris, door de Eerstgemelde deposant, een stukje houd, van de buitenhuijd van 't laatstgemelde schip (so hij deposant seide), vertoond, dat door de Zeeworm aller verschriklijkst, ja geheel door gevreeten was, Alle welk gedeposeerde wij deposanten, ieder in deszelfs reguarde verklaaren, het selve alzo bevonden, en verstaan te hebben, geevende voor redenen van wetenschap, als in den Text bereid zijnde, ieder desselfs gedeposeerde, (desnoods) nader met Eede te bevestigen.

Gepasseerd in de Rijk Present Jan de Wit Junior en Jochem Korff als getuigen.

Klaas Appel

Simon Appel

Aldert Boon

Jan de Wit Junior

Jochem Korf

Jan Heines notaris

*Hitland is een eerdere of verouderde benaming voor Shetland